

Kod ucznia _____

**Małopolski Konkurs Języka Polskiego dla uczniów
dotychczasowych gimnazjów i klas dotychczasowych gimnazjów prowadzonych w szkołach
innego typu województwa małopolskiego w roku szkolnym 2017/2018**

Etap szkolny – 22 listopada 2017 r.

Temat: „Najmilszym okresem życia jest młodość”

Maksymalna ilość punktów – 80

Zadanie	1.a	1.b	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.a	8.b	8.c.	9.
Punktacja	<i>1</i>	<i>2</i>	<i>1</i>	<i>2</i>	<i>2</i>	<i>4</i>	<i>2</i>	<i>1</i>	<i>2</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	<i>2</i>
Punkty przyznane												
Zadanie	10.a	10.b	10.c	11.	12.	13.	14.	15.	16.a	16.b	17.	18.
Punktacja	<i>2</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	<i>2</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	<i>2</i>	<i>2</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	<i>1</i>
Punkty przyznane												
Zadanie	19.	20.	21.	22.	23.	24.	25.	26.	27.	28.a	28.b	29.
Punktacja	<i>1</i>	<i>2</i>	<i>1</i>	<i>2</i>	<i>2</i>	<i>2</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	<i>2</i>	<i>1</i>	<i>2</i>	<i>2</i>
Punkty przyznane												
Zadanie	30.	31.	32.	Suma	Czytelne podpisy sprawdzających							
Punktacja	<i>1</i>	<i>2</i>	<i>21</i>	80								
Punkty przyznane												

Miejsce na dane ucznia

Instrukcja

1. Arkusz zawiera 17 stron (strony 16 i 17 zostały przeznaczone na brudnopis; brudnopis nie podlega ocenie).
2. Test składa się z 32 zadań, na rozwiązanie których zaplanowano 120 minut.
3. Za poprawne rozwiązanie wszystkich poleceń można maksymalnie otrzymać 80 punktów.
4. Na 15 minut przed upływem czasu przeznaczonego na rozwiązanie zadań członek Szkolnej Komisji Konkursowej poinformuje o zbliżającym się czasie zakończenia konkursu.
5. Należy uważnie przeczytać wszystkie polecenia i załączone teksty.
6. Odpowiedzi należy wpisać długopisem lub piórem w wyznaczonych miejscach testu. Praca napisana ołówkiem nie będzie sprawdzana.
7. Odpowiedzi mają być zgodne z normą językową.
8. Nie wolno używać korektora, błędną odpowiedź należy przekreślić.
9. Nie można korzystać z urządzeń elektronicznych.
10. Na arkuszu nie wolno się podpisać.

Życzymy powodzenia!
Organizatorzy konkursu

Kontrastujące postawy ojca i syna w micie o Dedalu i Ikarze

1.a) (0-1) Wyjaśnij pojęcie archetypu:

b) (0-2) Napisz, czego archetypem jest (wskaz przynajmniej dwie cechy):

- Dedal - _____

- Ikar - _____

2.(0-1) Wytlumacz znaczenie podanego związku frazeologicznego.

Ikarowy lot:

Manifest młodości

Adam Mickiewicz - „Oda do młodości”

3.(0-2) Co postuluje podmiot liryczny w odzie, kierując do młodego odbiorcy poniższe hasła?

a) „Tam sięgaj, gdzie wzrok nie sięga, łam, czego rozum nie złamie”:

b) „ W szczęściu wszystkiego są wszystkich cele”

c) „A ze słabością łamać uczmy się za młodu”

d) „I ten szczęśliwy, kto padł wśród zawodu, jeżeli poległym ciałem, dał innym szczebel do sławy grodu”

4.(0-2) Podaj cechy różniące świat starych i świat młodych ukazane w „Odzie do młodości” (min. dwie dla każdego z nich) i nazwij zasadę, według której je zestawiono.

Świat starych	Świat młodych
Zasada, według której zestawiono w wierszu cechy starych i młodych:	

5.(0-4) Wskaż w każdym podanym fragmencie jeden środek stylistyczny i określ jego funkcję. Środek stylistyczny nie może się powtarzać.

a) „Niech nad martwym wzlece światem / W rajska dziedzinę ułudy”

środek stylistyczny: _____

funkcja: _____

b) „Młodości! orla twych lotów potęga, / Jako piorun twoje ramię.”

środek stylistyczny: _____

funkcja: _____

c) „Hej! ramię do ramienia! spólnymi łańcuchy / Opaszmy ziemskie kolisko!”

środek stylistyczny: _____

funkcja: _____

d) „Wyjdzie z zamętu świat ducha:/ Młodość go pocznie na swoim łonie”

środek stylistyczny: _____

funkcja: _____

„Bo przywilejem jest młodości zabawa, radość, przyjaźń, a nie strach”

August Renoir - „Moulin de la Galette”

6.(0-2) Obraz Augusta Renoira „Moulin de la Galette” reprezentuje nurt impresjonizmu w malarstwie. Podaj dwie charakterystyczne cechy tego kierunku artystycznego i krótko napisz, jak każda z nich została zrealizowana na obrazie francuskiego malarza.

Cecha impresjonizmu	Realizacja na obrazie

7.(0-1) Przedstaw genezę powstania obrazu „Moulin de la Galette” Renoira w odniesieniu do cytatu „Bo przywilejem jest młodości zabawa, radość, przyjaźń, a nie strach”.

Kazimierz Wierzyński – „Zielono mam w głowie”

Zielono mam w głowie i fiołki w niej kwitną,
na klombach mych myśli sadzone za młodu,
Pod słońcem, co dało mi duszę błękitną
i które mi świeci bez trosk i zachodu.

Obnoszę po ludziach mój uśmiech i bukiety
rozdaję wokoło, i jestem radosną
wichurą zachwytu i szczęścia poety,
co zamiast człowiekiem, powinien być wiosną.

8. Odwołując się do treści wiersza Kazimierza Wierzyńskiego „Zielono mam w głowie”, wykonaj poniższe polecenia.

a) (0-2) Wyjaśnij sens frazeologizmu „mieć zielono w głowie” i ułóż z nim zdanie złożone :

wyjaśnienie - _____

zdanie - _____

b) (0-1) Określ funkcję, jaką pełni ten związek frazeologiczny w wierszu Kazimierza Wierzyńskiego.

c) (0-1) Napisz, jaki typ liryki reprezentuje utwór i co o tym świadczy?

9.(0-2) Spośród podanych poniżej haseł programowych różnych ugrupowań poetyckich dwudziestolecia międzywojennego wybierz te, które można odnaleźć w wierszu skamandryty:

katastrofizm, witalizm, 3xM (Miasto, Masa, Maszyna), biologizm, wstyd uczuć, „maksimum treści, minimum słów”

Potwierdź realizację hasła cytatem z wiersza.

Hasło	Cytat

Edyta Geppert - „Och życie, kocham cię nad życie ”

Uparcie i skrycie

och życie kocham cię, kocham cię

kocham cię nad życie

W każdą pogodę

potrafią dostrzec oczy moje młode

niebezpieczną twą urodę

Kocham cię życie

poznawać pragnę cię, pragnę cię

pragnę cię w zachwycie

choć barwy ściemniasz

wierzę w światełko które rozprasza mrok

Wierzę w niezmiennność

Nadziei, nadziei

W światełko na mierzei

Co drogę wskaże we mgle

Nie zdradzi mnie

Nie opuści mnie

A ja szepnę skrycie

och życie kocham cię, kocham cię

kocham cię nad życie

Choć barwy ściemniasz

Choć tej wędrówki mi nie uprzyjemniasz

Choć się marnie odwzajemniasz

10. Piosenka Edyty Geppert „Och życie, kocham cię nad życie” jest entuzjastycznym wyrazem radości życia.

a) (0-2) Dzięki jakim środkom językowym uzyskano ten efekt? Wskaż trzy przykłady:

Środek językowy	Przykład / cytat

b) (0-1) Jaki popularny topos wprowadził do tekstu autor- Wojciech Młynarski, by urozmaicić obraz życia?

c) (0-1) *Piosenka Edyty Geppert jest entuzjastycznym wyrazem radości życia.*

Zaproponuj inną niż w podanym wyżej zdaniu interpretację piosenki – zapisz w formie tezy.

Wielka przygoda dojrzewania - „Sklepy cynamonowe” Brunona Schulza

11.(0-2) W poniższej notatce dotyczącej opowiadania B. Schulza „Sklepy cynamonowe” podkreśl właściwe odpowiedzi :

W opowiadaniu występuje narrator *obiektywny / subiektywny*.

Patrzy on na świat z perspektywy *dziecka / dorosłego*.

Świat jest ukazany w sposób *mimetyczny / oniryczny*.

Miejsca, które ogląda Józef, są *zwyczajne / baśniowe*.

W utworze panuje nastrój *tajemniczości / grozy*.

12.(0-1) Podaj 4 cechy charakteryzujące Józefa, bohatera „Sklepów cynamonowych”.

13.(0-1) Dokończ zdanie tak, aby jego sens był zgodny z wymową opowiadania Brunona Schulza:
Dla Schulza okres młodości to

14.(0-2) W opowiadaniu „Sklepy cynamonowe” Józef wielokrotnie gubi się podczas swej wędrówki. Wskaż trzy sytuacje/miejsca, w jakich znalazł się bohater, nasuwające skojarzenia z motywem labiryntu :

I) _____

II) _____

III) _____

15.(0-2) Motyw labiryntu ma wiele znaczeń. Podaj to, które można powiązać z motywem młodości. Uzasadnij swój wybór.

symboliczne znaczenie labiryntu - _____

uzasadnienie - _____

16. Na podstawie przytoczonego fragmentu:

„Słabo oświetlone, ciemne i uroczyście ich wnętrza pachniały głębokim zapachem farb, laku, kadzidła, aromatem dalekich krajów i rzadkich materiałów. Mogłeś tam znaleźć ognie bengalskie, szkatułki czarodziejские, marki krajów dawno zaginionych, chińskie odbijanki, indygo, kalafonium z Malabaru, jaja owadów egzotycznych, papug, tukanów, żywe salamandry i bazyliuszki, korzeń Mandragory, norymberskie mechanizmy, homunculusy w doniczkach, mikroskopy i lunety, a nade wszystko rzadkie i osobliwe książki, stare folianty pełne przedziwnych rycin i oszołamiających historyj.”

a) (0-1) wymień dwa towary, których obecność w sklepach cynamonowych świadczy o magiczności tego miejsca:

„W taką noc niepodobna iść Podwalem ani żadną inną z ciemnych ulic, które są odwrotną stroną, niejako podszewką czterech linii rynku, i nie przypomnieć sobie, że o tej późnej porze bywają czasem jeszcze otwarte niektóre z owych osobliwych a tyle nęcących sklepów, o których zapomina się w dzień zwyczajne. Nazywam je sklepami cynamonowymi dla ciemnych boazeryj tej barwy, którymi są wyłożone. Te prawdziwie szlachetne handle, w późną noc otwarte, były zawsze przedmiotem moich gorących marzeń.

b) (0-1) Z powyższego fragmentu **wypisz cytat**, który określa stosunek bohatera do sklepów cynamonowych.

17.(0-1) Co symbolizują tytułowe sklepy cynamonowe ?

„O młoda siło, o młoda wiaro, o młoda wyobraźni!”

Joseph Conrad - „Młodość”

18.(0-1) Dlaczego Joseph Conrad podejmuje w swoich dziełach tematykę marynistyczną? Odpowiedz, odwołując się do jego biografii.

19.(0-1) Wyjaśnij znaczenie podkreślonego w zdaniu terminu: Marlow jest alter ego Conrada

20.(0-2) Na podstawie opowiadania Conrada (opisów zmagania marynarzy z morskim żywiołem i problemami na barce) odpowiedz, jakimi cechami charakteru powinien odznaczać się człowiek morza? Wskaż 5 cech.

21.(0-1) Jaką funkcję pełni powtarzająca się w opowiadaniu apostrofa/wykrzyknienie „O młodości!”?

22.(0-2) Czym dla Marlowa była młodość? Potwierdź wskazane przez siebie tezy fabularnym przykładem z utworu lub przemyśleniami bohatera/narratora.

Czas młodości to:	Przykład – potwierdzenie na podstawie tekstu

„Tym co naprawdę i najbardziej w młodości jest atrakcyjne, jest rzeczywistość niezakończenia albo poczucie otwartości życia.”

Leszek Kołakowski – „O młodości”

23.(0-2) W jakim znaczeniu - negatywnym czy pozytywnym - użył Leszek Kołakowski słowa „głupota” w zdaniu: „Głupota bywa zaczynem dobrych przemian”? Uzasadnij swoją odpowiedź, wyjaśniając sens tego zdania.

znaczenie : _____

uzasadnienie: _____

24. (0-2) Wymień zalety i wady młodości, o których pisze Leszek Kołakowski w swoim tekście. Podaj po dwa przykłady.

Zalety:

1) _____

2) _____

Wady:

- 1) _____
- 2) _____

25.(0-1) Wyjaśnij, dlaczego, zdaniem Leszka Kołakowskiego, „nie byłoby dobrze, gdyby świat składał się z ludzi powyżej 30, a tym bardziej powyżej 40 lat”?

26.(0-1) Według Leszka Kołakowskiego najatrakcyjniejsza w młodości jest „rzeczywistość niezakończenia albo poczucie otwartości życia”. Jak wyjaśnia te sformułowania autor?

27.(0-2) Na podstawie tekstu „O młodości” oceń prawdziwość każdej z poniższych informacji. Wpisz P, jeśli informacja jest prawdziwa, lub F, jeśli jest fałszywa.

L.p.	„Niektóre dobre cechy młodości można przechować na bardzo długo” dzięki:	P lub F
1	Odzywaniu się w młodzieżowe stroje.	
2	Zainteresowaniu się czymś do tej pory nieznanym.	
3	Zdolności uczenia się.	
4	Zdolności do wyczynów sportowych.	
5	Zachwycaniu się młodzieżową muzyką.	
6	Zdolności do umysłowej asymilacji rzeczy nowych.	

„Zaznaj milej swobody”

Horacy – „Vides ut alta stet nive candidum”

Spójrz, jak Soraktu szczyt

Biało się jarzy w śniegu,

Rzeki ściał ostry mróz

I zatrzymał je w biegu,

Las się pod śniegu ciężarem ugina.

Nie skąp ognisku drew,

Sobie nie żałuj wina,

Każ czteroletnie dać

Z dwuuszniego Sabina.

To cię, Taliarchu, przed mrozem uchroni.

Reszta – to bogów rzecz.
Ufaj im. Bo, gdy oni
Wichry przepędzą precz
Z morza wrzącego toni,
Nie drgnie już cyprys ni stare jesiony.

Troskę o jutro rzuć!
Każdy dzień ze spokojem
Przyjmij za losu dar,
Zapisz na dobro swoje.
Baw się Kameną i wiedz korowody,

Zanim ci przykry szron
Włosy przysypie, młody!
Idź na ulicę, w tłum,
Zaznaj miłej swobody
Schadzek wieczornych przy szepcie tajemnym.

Chętnej dziewczyny śmiech
Zdradzi ją w kątku ciemnym,
Kiedy zesuwasz w dół
Klejnot jej naramienny...
Niby się wzbrania, lecz opór daremny.

28. (0-3)

a) (0-1)

Na horacjański model życia składają się założenia greckich szkół filozoficznych. Napisz jakich i potwierdź cytatem ich obecność w wierszu Horacego „Vides ut alta stet nive candidum”.

System filozoficzny	Cytat

b) (0-2)

Podaj symboliczne znaczenie motywów występujących w pieśni Horacego :

Motyw	Znaczenie motywu
góra	
wino	
ogień	
jesion	
cyprys	
zima	

„Bo coś w szaleństwach jest młodości...”

Małgorzata Musierowicz - „Szósta klepka”

29. (0-2) Na podstawie podanych fragmentów zidentyfikuj bohaterów powieści „Szósta klepka”.

a), ... ponury jak zwykle, czytał jakąś grubą książkę, trzymając ją pionowo. Widać było wyraźnie pomarańczową okładkę: *Feynmana wykłady z fizyki* - przeczytała Cesia mimo woli.”

b), ...znajdowała się w kuchni, gdzie zmywała naczynia jednocześnie czytając powieść fantastyczno-naukową pod tytułem *Dzień tryfildów*. Nie mogła absolutnie oderwać się od lektury, toteż ustawiła książkę na szczycie skomplikowanej konstrukcji ze słoików i szklanek, wspartej na skraju zlewu. Czytając, od niechcenia brała co jakiś czas talerz lub widelec i z poczucia obowiązku trzymała go pod strumieniem gorącej wody, dopóki nie poczuła, że pieką ją palce. Wtedy odkładała sztuciec i ze spokojnym sumieniem czytała dalsze pięć minut, po czym powtarzała całą operację od nowa. Była już w połowie książki (właśnie grupka ślepców snuła się po opustoszałym mieście, poganiana przez tryfidy), gdy nagle ktoś wtargnął brutalnie w ten cudowny świat. Na progu kuchni stała Julia z Tolem i brodaczem i uśmiechając się mile, pytała o coś do jedzenia.”

c),- Ogólny wasz obraz rysuje mi się niepokojąco - wyznał [...]. - Wszyscy jesteście bardzo grzeczni. Moim zdaniem młodzi ludzie nie powinni być tacy grzeczni.”

d) „Znowu ryczy - stwierdził [...], ocierając twarz Cesi ściereczką kuchenną.- Nic, tylko przestrojenie hormonalne, innego racjonalnego powodu nie dostrzegam. Wiesz, [...], ja cię pocieszę.

-Wcale nie chcę.

-A to co innego. Jeżeli znajdujesz przyjemność w tym mazganiu się, to rzeczywiście, pocieszanie byłoby grubym nietaktem.

- No, czym ty mnie możesz pocieszyć, czym?

Mógłbym ci, na przykład, powiedzieć, że światu nic złego się nie stanie. Człowiek jako taki wcale nie jest bezmyślny. Ja wierzę w człowieka.”

30. (0-1 p.) Podaj nazwę cyklu powieściowego dla młodzieży autorstwa M. Musierowicz, którego pierwszą częścią jest „Szósta klepka”.

31. (0-2 p.) Odwołując się do treści „Szóstej klepki”, sformułuj dla współczesnej młodzieży poradnik „Jak spędzać czas miło i wartościowo bez telewizorów, laptopów i smartfonów. Swoją wypowiedź zapisz w formie czterech zdań w trybie rozkazującym.

